

ברכות - פרק ג' משנה ג'

הקדמה: לאחר שלמדו מתי פטורים מלקרוא קריאת שמע באה המשנה לומר לנו מי הם הפטורים תמיד מלקרוא, וזה הכלל - כל מצוות עשה שהזמן גרמא פטורים נשים ועבדים.

נשים ועבדים, קטנים - נשים ועבדים וקטנים

פטורים מקריאת שמע - פטורים מלקרוא ק"ש

ומן התפילין - ופטורים מלהניח תפילין.

הסבר: קריאת שמע תלוי בזמן מסוים- בזמן שכיבה ובזמן קימה, וכל מצוות עשה שהזמן גרמא (שהזמן גורם את המצווה) נשים פטורות, וכן עבדים וקטנים אפילו כשהגיעו לחינוך כלומר שהאב חייב לחנכם במצוות, אבל בק"ש היות והילדים לא נמצאים כל הזמן ליד האב פטורים מלחנכם. ומן התפילין פטורים היות וזה גם מצות עשה שהזמן גרמא אז נשים ועבדים פטורים כנ"ל וילדים קטנים היות ואינם יכולים לשמור על נקיון גופם בזמן הנחת התפילין פטורים.

וחייבים - אבל הם חייבים

בתפילה - בתפילת שמונה עשרה

ובמזוזה - לעשות מזוזה

ובברכת המזון - וחייבים גם בברכת המזון

הסבר: כיון שתפילה ומזוזה לא מיקרי מצוות עשה שהזמן גרמא ותפילה היא בקשת רחמים וכל אדם צריך לבקש רחמים על עצמו.